

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на здравеопазването

ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

ОТ

ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ, ДМ – МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Относно: Проект на Постановление на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

На основание чл. 31, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и във връзка с чл. 52, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, внасям за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление за структурни промени в системата на здравеопазването.

В системата на Министерството на здравеопазването има 12 домове за медико-социални грижи за деца (ДМСГД), които са лечебни заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, юридически лица на бюджетна издръжка, които имат специфични функции по диагностициране, лечение, рехабилитация, продължително медицинско

наблюдение и специфични грижи за деца с хронични заболявания и медико-социални проблеми. Те са второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на здравеопазването.

Съгласно приетата през 2010 г. Национална стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“ е предвидено всички ДМСГД, като институции за отглеждане на деца, да бъдат закрити, а като алтернатива на тях да бъдат създадени услуги и форми на грижа в общността, подпомагащи отглеждането на децата в семейна среда. Целта е създаването на услуги в подкрепа на родителите, които да изпълняват своите отговорности към децата, а не държавата, чрез институциите да поема тези отговорности.

В резултат на национална политика по деинституционализация и предприетите мерки за отглеждане на децата в семейна среда, намаляване на настаняването на бебета и малки деца в специализирани институции, както и активното им извеждане от институциите, постепенно се постигна намаляване на броя на децата, отглеждани в ДМСГД, и отпадане на необходимостта от съществуването на такъв вид институции. В тази връзка през 2019 г. с приетият нов Закон за социалните услуги се регламентира, че към 01.01.2021 г. всички ДМСГД следва да бъдат закрити, като се допуска изключение за 4 ДМСГД, това са ДМСГД в градовете Варна, Плевен, Кърджали и Стара Загора.

През 2010 г., когато стартира процесът по деинституционализация, децата, настанени за отглеждане, тоест на резидентна грижа, в 32 ДМСГД са били 2062, а към 31.12.2020 г. са останали 277 деца, настанени със заповед от Дирекциите „Социално подпомагане“ или с решение на съда, като мярка за закрила в 12 ДМСГД.

Забавянето на извеждането на децата от ДМСГД се дължи на въведената извънредната епидемична обстановка, от една страна, поради забраната за посещения в ДМСГД, което възпрепятства провеждането на опознавателните срещи с приемните и осиновителните семейства, а от друга страна, поради забавяне на изграждането на 20-те центрове за специализирана здравно-социална грижа за деца.

Независимо от факта, че Дирекциите „Социално подпомагане“ ежесечно предприемат мерки за извеждане на деца от ДМСГД, към 31.12.2020 г. няма да могат да бъдат изведени всички деца, настанени в ДМСГД. До края на годината ще бъдат изведени децата от 8 ДМСГД. В 4 от ДМСГД остават 277 деца. Тези 4 ДМСГД ще бъдат закрити до 31.12.2021 г. Закриването на всички ДМСГД може да стане факт само след извеждането на всички деца, които са настанени там. Към момента за част от децата не може да се осигури семейна или близка до семейната среда, а друга част не могат да бъдат изведени – това са децата с увреждания, за които е планирано да бъдат настанени в резидентни интегрирани

здравно-социални услуги за деца с потребност от постоянни медицински грижи. Това се дължи на факта, че 20-те центрове за специализирана здравно-социална грижа за деца не са изградени. По индикативния график на проектите се предвижда въвеждането в експлоатация на обектите да стане до 31.12.2021 г.

В тази връзка се предвижда до 31.12.2020 да бъдат изведени децата от 8 от ДМСГД – ДМСГД-Благоевград, ДМСГД-Бургас, ДМСГД-Бузовград, ДМСГД-Добрич, ДМСГД-Дебелец, ДМСГД „Свети Иван Рилски“ гр. София, ДМСГД-Сливен и ДМСГД-Хасково. В тези домове има много малък брой деца, които ще бъдат изведени, и домовете могат да бъдат закрити, а през 2021 г. ще останат да функционират само 4 от ДМСГД – ДМСГД-Варна, ДМСГД-Плевен, ДМСГД-Кърджали и ДМСГД-Стара Загора, които ще поемат грижата за децата с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи.

Предлаганата законодателна инициатива цели да осигури качествена грижа за деца с увреждания до изграждането на инфраструктурата на услугите, които отговарят на техните потребности.

В 8-те ДМСГД, предложени за закриване, освен дейностите по продължително медицинско наблюдение и специфични грижи за настанените на резидентна грижа деца, се осъществява дейност и по диагностика и рехабилитация на деца от общността, които са с хронични заболявания и медико-социални проблеми. Към дома са разкрити дневни центрове за деца от семейна среда, които са с физически и/или психически увреждания и се нуждаят от ежедневна рехабилитация и физиотерапия, логопедични и психологични услуги. В дневните центрове за деца с увреждания от общността се предлагат дневни и почасови грижи, като годишно преминават около 1400 деца, които са ползвали горе изброените услуги.

Тези дейности са изключително важни за процеса на деинституционализация на децата, от една страна, за предотвратяване на институционализирането на деца от общността, чрез подкрепа на семействата им при отглеждането на деца с увреждания и хронични заболявания, а от друга – да подкрепи семействата на вече изведените деца с увреждания от ДМСГД.

Анализът на данните показва потребност от продължаване на подкрепата на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания по отношение на назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация; продължително лечение и рехабилитация на деца с увреждания и тежки хронични заболявания и обучение на родителите им за поемане на грижата в семейна среда; осигуряване на посещения от медицински специалисти за оказване на специфични грижи за

деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социална услуга резидентен тип.

В тази връзка през 2015 г. в Закона за лечебните заведения се регламентира нов вид лечебно заведение – център за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания (ЦКОДУХЗ), който е в съответствие с Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“. В изпълнение на целите на стратегията в актуализирания План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“, приет от Министерския съвет през 2016 г., една от предвидените услуги, които следва да бъдат създадени, са именно тези центрове за комплексно обслужване на деца с увреждания и хронични заболявания.

В дейностите, които ще извършва ЦКОДУХЗ е предвидено да се поеме именно тази част от функциите на ДМСГД по грижата за децата с тежки увреждания – провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация, които са изключително необходими за подкрепа на родителите на децата с увреждания и предотвратяване на институционализацията на децата. Тези дейности са наложителни не само за превенция на институционализацията на деца, но и за превенция и профилактика на уврежданията при децата и минимизиране на последствията от уврежданията.

ДМСГД са с добре структурирана и оборудвана материална база за този вид услуги, също така има необходимите квалифицирани специалисти за развитието на дейностите на ЦКОДУХЗ, тоест има необходимият капацитет (материална база, човешки ресурс).

В тази връзка считаме за целесъобразно в сградите на 7 от предложените за закриване ДМСГД да се разкрийт ЦКОДУХЗ (ДМСГД-Благоевград, ДМСГД-Бузовград, ДМСГД-Добрич, ДМСГД-Дебелец, ДМСГД „Свети Иван Рилски“ гр. София, ДМСГД-Сливен и ДМСГД-Хасково). В сградата на ДМСГД-Бургас от 01.02.2020 г. е създаден ЦКОДУХЗ, но до закриване на ДМСГД-Бургас и освобождаването на цялата сграда, човешкият и финансов ресурс, функционира само с капацитет за амбулаторни грижи и специални грижи за деца до 1 година. В тази връзка се предвижда на ЦКОДУХЗ-Бургас да се разшири капацитетът за извършване на продължително лечение, рехабилитация и палиативни грижи за деца с увреждания и хронични заболявания.

Със създаването на ЦКОДУХЗ ще се използва най-пълноценно наличният ресурс на здравната система и няма да са необходими допълнителни инвестиции в инфраструктура и персонал за изпълнение на поетите ангажименти в актуализирания План за действие за изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“.

За да бъдат спазени всички изискуеми срокове на Закона за нормативните актове, предлагаме от 01 февруари 2021 г. да се закрийт ДМСГД-Благоевград, ДМСГД-Бургас, ДМСГД-Бузовград, ДМСГД-Добрич, ДМСГД-Дебелец, ДМСГД „Свети Иван Рилски“ гр. София, ДМСГД-Сливен и ДМСГД-Хасково, а на тяхно място в 7 от домовете считано от 01.02.2021 г. да се разкрийт ЦКОДУХЗ, за да се осигури непрекъснатост на грижата за децата с увреждания от общността, които към момента посещават дневните центрове в 8-те ДМСГД. ЦКОДУХЗ-Бургас вече е създаден и там само ще се разшири капацитетът. По този начин ще се предотврати и загубата на квалифициран персонал при закриването на 8-те ДМСГД. Предвижда се голяма част от тях да бъдат наети в ЦКОДУХЗ.

По утвърденото щатно разписание на 8-те ДМСГД са определени 481 щатни бройки, разпределени както следва: медицински персонал – 202 бр., специализиран персонал – 45 бр., обслужващ персонал – 174 бр. и административен персонал – 57 бр. Към 21.12.2020 г. от тях са заети 432 щатни бройки. Трудовите правоотношения с работещите в 8-те ДМСГД ще бъдат уредени съгласно чл. 328, ал. 1, т. 1 от Кодекса на труда.

Предвижда се в 7-те ЦКОДУХЗ (ЦКОДУХЗ-Благоевград, ЦКОДУХЗ-Бузовград, ЦКОДУХЗ-Добрич, ЦКОДУХЗ-Дебелец, ЦКОДУХЗ-София, ЦКОДУХЗ-Сливен и ЦКОДУХЗ-Хасково) да се осъществяват следните дейности за деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социалните услуги от резидентен тип:

- подкрепа на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания за назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика, лечение и медицинска и психосоциална рехабилитация;

- осигуряване на посещения от медицински специалисти за оказване на специфични грижи за деца с увреждания и тежки хронични заболявания, отглеждани в семейна среда и в социална услуга резидентен тип.

В създадения от 01.02.2020 г. ЦКОДУХЗ-Бургас се предвижда след закриването на ДМСГД да се разшири капацитетът на центъра, като освен гореизброените дейности, да се осигурява и продължително лечение и рехабилитация на деца с увреждания и тежки хронични заболявания и обучение на родителите им за поемане на грижата в семейна среда и осигуряване на специализирани палиативни грижи за деца.

За осъществяване на дейностите ще се разработят програми за амбулаторни грижи, които ще включват комплексни дейности за подобряване на здравето и стимулиране на развитието на децата, в т.ч. обучителни, игрови и рехабилитационни дейности, които осигуряват емоционална и психическа стабилност и развитие на специфични умения,

съобразно конкретните индивидуални потребности на децата. Предвижда се и работа с техните родители настойници/попечители/лица, осъществяващи заместваща грижа и др., които ще бъдат консултирани и обучавани в грижа за деца с увреждания, подпомогнати с включването им в групи за взаимопомощ и чрез осигуряването на фамилни психологични интервенции.

Програмите за амбулаторни грижи ще включват индивидуални и/или групови занимания с децата.

Подкрепа на семействата на деца с увреждания и хронични заболявания за назначаване и провеждане на ранна диагностика, диагностика и лечение ще се осигурява от квалифицирани специалисти, определени съобразно индивидуалните потребности на детето. Подкрепата ще е от мултидисциплинарни екипи, в които задължително ще се включва лекар, психолог и социален работник, като в зависимост от конкретния случай в екипа ще се включват и други медицински и немедицински специалисти.

Този екип ще има ангажимента, освен да извършва оценката на потребностите на детето и да изготвя индивидуален медико-социален план за необходимите диагностични, лечебни и рехабилитационни дейности и подкрепящите немедицински дейности и услуги по време на престоя на детето в ЦКОДУХЗ, също така и да проследява за неговото изпълнение. Всяко дете, потребител на ЦКОДУХЗ, ще има определен персонално отговорен специалист от екипа с подходяща квалификация, съобразена със заболяването на детето, който ще организира изпълнението на плана, периодично ще отчита постигнатия напредък в развитието на детето и съобразно тях екипът ще формулира нови цели и задачи за подобряване на здравословното му състояние.

Планираните капацитети на ЦКОДУХЗ са съобразени с потребностите и възможностите на всяка област на този етап.

За осъществяване на всички гореизброени дейности от ЦКОДУХЗ ще са необходими 374 медицински и немедицински специалисти, с които предложените за закриване ДМСГД разполагат. Предвижда се 349 от служителите от закритите ДМСГД да бъдат наети в разкритите ЦКОДУХЗ.

По планираното щатно разписание на ЦКОДУХЗ определените щатни бройки са разпределени както следва: медицински персонал – 161 бр., специализиран персонал – 52 бр., обслужващ персонал – 114 бр. и административен персонал – 47 бр. Финансирането на дейността на ЦКОДУХЗ се предвижда да се осигури от освободения финансов ресурс от закритите ДМСГД.

В съответствие с разпоредбите на чл. 4 от Наредбата за условията и реда за ликвидация на лечебните заведения по чл. 5, ал. 1 от Закона за лечебните заведения, предстои определяне от страна на министъра на здравеопазването на ликвидационна комисия, която да извърши всички правни и фактически действия по ликвидацията на 8-те ДМСГД. Разходите по ликвидацията ще бъдат за сметка на бюджета на Министерството на здравеопазването (в рамките на бюджета за ДМСГД).

Предложеният проект на акт няма да доведе до въздействие върху държавния бюджет, поради което е изготвена и приложена финансова обосновка, съгласно чл. 35, ал. 1, т. 4, буква „б“ от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

Предвид намеренията на Министерството на здравеопазването да разкрие 7 ЦКОДУХЗ, се предвижда намаляване с 374 бр. на общата численост на персонала, зает в ДМСГД, определена с Постановление № 148 на Министерския съвет от 2017 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на здравеопазването (обн., ДВ, бр. 60 от 2017 г.), при което общата численост на персонала на ДМСГД се променя от 1263 на 889.

В Постановление № 148 на Министерския съвет от 2017 г. за приемане на Устройствен правилник на Министерството на здравеопазването се променя общата численост на персонала на ЦКОДУХЗ от 128 на 502. Извършеното увеличение с 374 щатни бройки е за сметка на щатната численост на закрити щатни бройки в системата на ДМСГД.

Приемането на Постановлението на Министерския съвет за структурни промени в системата на здравеопазването представлява конкретно действие по изпълнение на Националната стратегия „Визия за деинституционализация на децата в Република България“, с което се очаква на територията на общините Благоевград, Бургас, Казанлък, Добрич, Велико Търново, София, Сливен и Хасково, да бъде преустановено предлагането на институционална грижа за деца в ДМСГД и да бъдат създадени условия за грижа за децата в семейна среда. В ЦКОДУХЗ не се допуска грижи от резидентен тип за децата с увреждания и хронични заболявания. За тези деца, които се нуждаят от грижа извън семейството – резидентна грижа, следва да бъде осигурявана такава посредством останалите алтернативни социални услуги за деца.

Проектът на постановление не съдържа разпоредби, транспониращи актове на Европейския съюз, поради което не се налага по него да бъде изготвена справка за съответствие с правото на Европейския съюз.

Проектът на постановление, заедно с доклада, извършената предварителна частична оценка на въздействието и становището на дирекция „Модернизация на администрацията“ на

Министерския съвет, е публикуван за обществено обсъждане на Портала за обществени консултации и на интернет страницата на Министерството на здравеопазването, в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал. 3 и 4 от Закона за нормативните актове и чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, за срок от 14 дни, с оглед необходимостта да се осигури своевременна грижа за децата с увреждания.

Проектът на постановление е съгласуван с останалите министерства. Прилагаме справка за отразяване на постъпилите предложения от обществените консултации.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за лечебните заведения и чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам Министерският съвет да приеме предложеното Постановление за структурни промени в системата на здравеопазването.

С уважение,

**ПРОФ. Д-Р КОСТАДИН АНГЕЛОВ, ДМ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО**